

Tavaszi szépségápolás

Sok nő nem örül, ha jön a ragyogó tavaszi napsütés, mert attól fél, hogy előbújnak a szeplők. Ezek leginkább a vörös hajú és világos bőrű, de gyakran a szőke és ritkábban a barna hajú egyéneknél is jelentkeznek. Valójában a szeplő jelentéktelen szépséghiba, sőt gyakran az arcnak érdekességet kölcsönöz. Kosmetikai hibának csak akkor tekintjük, ha oly nagy számban mutatkozik, hogy az arc egészen pulykatozósszerű, vagy pedig olyan sötétbarna, hogy túlságosan feltűnővé válik. Serdülő korban jelentkeznek a legtöbb szeplő, később számuk fokozatosan csökken.

Ha kora tavasztól fényvédő kenőccsel védjük a bőrt, hátráltatni tudjuk a szeplők megjelenését. Ha valaki elmulasztotta a fényvédő krém használatát, és az első szeplői már kibújtak, ne essen kétségbe. Óvatosan tovább folytathatja a napozást, akkor fokozatosan lebarnul a bőr a szeplők közötti területen is, és nemsokára egyenletesen barnás színű lesz arca.

A legegyszerűbb fényvédő anyag a parafinolaj, a bőrre kent vékony olajréteg a festéktartalmú sugarak egy részét visszatarthatja és akadályozza a szeplők fejlődését. Az egész éven át megmaradó szeplőket fehérítő anyagokat tartalmazó kenőcsökkel el lehet tüntetni. Halványítja a szeplőket a hidrogénperoxid 3 százalékos oldata. Reggel, este áttöröljük a szeplős bőrfelületeket. Zsírros bőrdűk egy fél citromléhez egy kávéskanál alkoholt és ugyanannyi vizet keverjenek, a száraz bőrdűk az alkoholt kihagyásával vízzel keverjék a citromot és ezzel mossák le az arcukat. Az uborkaszéletek, valamint az uborkalé is fehérít.

Ne sajnálja senki az ápolásra fordított időt, mert ha megtartja és helyesen alkalmazza a tanácsokat, sok bosszúságtól menekül meg, ami a szeplős, foltos arc velejárója.

Poroszlai Rudolfiné

Megfelelő csatlakozó vezetékeket a háztartási készülékekhez!

Sok baj származott már abból, hogy az egyes villamos háztartási készülékekhez tartozó csatlakozó vezetékek keresztmetszetét nem jól választották meg. Így például előfordul, hogy a kávéfőző, őrlőgép, hajszárító vagy más készülék zsinórja a használat követésében már erősen megrongálódott. Nosza, a házi "ezermester" gyorsan kicseréli a vezetéket valamilyen, éppen kéznél levővel és közben elfeledkezik arról, hogy megnevezte-e a készülék névleges áramerőssége. Ezért közöljük az alábbi kis útmutatót, melyben a különböző áramerősségű készülékekhez csatlakoztatható vezeték keresztmetszeteket tüntetjük fel.

6 amper: 0,75 négyzetméter, 10 amper: 1 négyzetmé-

KOCKÁZAT NÉLKÜL Egy fontos rendelet

A szülési fájdalom csillapítása — Az anya előkészítése a szüléshez

A primitív népek életének tanulmányozása és a ránk maradt kultúrtörténeti emlékek egyaránt azt bizonyítják, hogy a szüléssel járó szenvedéstől és szövődmenyeketől való félelem az emberiség történetében nyúlik vissza. Úgy látszik, hogy a szülés az egyetlen olyan élettani folyamat, amelynek velejárója a fájdalom. Mintha maga a természet akarná figyelmeztetni a várandós anyát arra, hogy órája elérkezével védelmet és segítséget keressen magának.

»Királynői altatósa«

Bár a primitív népek életében is találkozunk olyan bódító szerekkel, melyek valóban hathatósan könnyíthetik meg a szülést, túlnyomórészt mégis mágikus eljárásokkal, varázslatokkal, ráolvasással, esetleg éppen a férj kikötésével, vagy a szülő nő elrejtésével igyekeznek a vajdák körül ólálkodó »rontó szellemeket« megtevesztetni, elriasztani. Hasonló szerepet töltöttek be később a vallások: a szülő anyák védőszentekhez fohászokdalt, kegyhelyekhez zarándokoltak, a szülőházban ereklyéket helyeztek el a szülés megkönnyítése érdekében.

A tudományos alapon történő szülési fájdalomcsillapítás kezdetét 1953. április 7-re kell tennünk. Viktória, angol királynő ekkor adott életet Lipót hercegnek. Miután a vajdás már hosszasan elhúzódott, a szülés körül segédkező dr. John Snow a koronatanács engedélyét kérte ahhoz, hogy a királynő szenvedését kloroform bódítással enyhítse. Az engedély megadását hosszas vita előzte meg. A canterbury érsek arra a bibliai tételre hivatkozott, mely szerint isten akarata az, hogy »fájdalommal szüld meg az ember a szülést« — nem szabad megszegni isten akaratát. Erre az érve Snow doktor állította így vágott vissza a főpapnak: »Az is benne van a bibliában, hogy »arcod verítékével keresd meg a kenyeredet«, mire a hangulat mindjárt engedékenyebbé vált. A doktor csak éppen a fájdalom tetőpontján adagolt néhány csepp kloroformot a királynőnek, úgy hogy az ilyenkor jótékony bódulatba esett, s a szülés jelentősen kevesebb szenvedéssel folyt le azután. A szülési fájdalomcsillapítás hasonló módszereit ma is »narcose a la reine«-nek, vagyis »királynői altatósnak« nevezük.

Sokféle eljárás

Hová fejlődött az orvostudománynak ez a fejezete az azóta eltelt 110 év alatt? Érdekes módon két ellenérték végtel alakult ki a modern szülészetben: az egyik végtel a korszerű érzéstelenítő módszerek alkalmazásával éri el a tökéletes fájda-

lommentességet, a másik végtel pedig semmiféle gyógyszer vagy érzéstelenítő alkalmazását sem engedi meg, s azt hirdeti, hogy a cél így is elérendő. A két végtel között azután igen sokféle eljárással találkozunk.

»Hja, ha a férfiaknak kelene szülniök, már rég feltalálták volna a fájdalom nélküli szülést!« — halljuk nem ritkán a vajdóktól. Talán újdonságképpen hat sok olvasónkra, de tény az, hogy a fájdalommentes szülést már feltalálták és — főleg Amerikában — már sok ezer asszonyon alkalmazták is ezt a gerincvelő érzéstelenítésével járó módszert. Vajdás közben a szülő nő — ha úgy tetszik — olvashat, köthet is. Hogy ez a módszer mégsem tudott általánossá válni, annak nemcsak az az oka, hogy kivitele nem a legkönnyebb, hanem elsősorban az, hogy — ha ritkán is — komoly veszélyt rejt magában mind az anyára, mind a magzatra.

Védve az anyát és magzatát

Alapvető fontosságú szabály, hogy kizárólag olyan fájdalomcsillapítási módszert tartunk megengedhetőnek, amely semmiféle kockázatot sem jelent a szülő nőre vagy magzatra. Fontos követelmény az is, hogy a módszer alkalmazása nyomán nem szabad lelassulnia a szülésnek, nem szabad gyengülnie a méhösszehúzóerőnek. A szülés alatt az anyának adott szerek átjutnak a magzatba is. Nem szabad, hogy ennek következtében a világra jött magzatok nehezebben tudjanak alkalmazkodni a megváltozott, új életviszonyokhoz.

Akadnak pszichológusok, akik a szüléssel járó fájdalmakat az anyaság érzésének kialakulásához szükségesnek tartják, s ezért ellenzik a fájdalomcsillapítást. Az utóbbi években egyre inkább elterjedő irányzatok képviselői az úgynevezett »természetes szülés« és a pszichoprophylaktikus előkészítés hívei viszont azért ellenzik, mert feleslegesnek tartják. Ez volna tehát a másik végtel. Különböző elméleti alapból kiindulva, végeredményben két további módszer azáltal éri el a szüléssel járó fájdalmak enyhülését, hogy már a terhesség alatt rendszeresen előkészítik, elméleti és gimnasztikai kiképzésben részesítik az asszonyokat, már ez alatt az idő alatt »megtanulják«, hogy miképpen is kell szülni. Még sokan emlékezhetnek olvasóink közül arra a néhány évvel ezelőtti játszott francia filmre, melyben Jean Gabin mint falusi orvos, ilyen módszerrel készíti elő Nicole Courcelt a szü-

lésre, s ez azután az egész ízü szemellettára csodálatos egyszerűséggel zajlik le. Persze ebben a filmben volt egy kis költői túlzás...

Feltétlen szükséges

A szegedi szülészeti klinika álláspontját a következőkben foglalhatjuk össze: Mi is igen nagy jelentőségűnek tartjuk a terhes nők helyes előkészítését a szülésre. Azzal, hogy türelmesen meghallgatjuk és orvosoljuk panaszaikat; hogy a lehetőség szerint megértetjük velük a szülés alapvető élettani folyamatát, s megnyerjük feltétlen bizalmukat arra vonatkozóan, hogy fájdalmukat enyhíteni tudjuk, s nem kell félnie bármilyen szövődmenytől sem — eloszlatjuk félelmüket. Közismert jelenség, hogy a félelem, szorongás görcsös állapotot képes előidézni a méhszájon, s így megnehezül annak kitágulása. Eppen ennek elhárítására szívesen alkalmazunk olyan görcsoldó és fájdalomcsillapító szereket, melyek jó hatásuk mellett a magzatra nézve teljesen ártalmatlanok. Nézetünk szerint tehát nemcsak, hogy megengedhető, hanem feltétlenül szükséges is a fájdalomcsillapítás. Megjegyzendő, hogy igen nagy az egyéni fájdalomtűrés mértéke a vajdók között. Az injekciós szerek mellett szívesen alkalmazzuk a bódító hatású trilit és, melyet a vajdók kis üvegedényből, »pipából«, szükségletük szerint szívnak be a fájások tetőfokán. Tehát az is afféle »királynői altatósa«. Nemrégiben olyan szerkezetet állítottunk össze klinikánkon, melyből a vajdók a fájás alatt a legkellemebb bódító gázok egyikét, kéjgázt szívhatnak. A készülék emellett olyan töménységben ad oxigént is az anyának, hogy ezzel a magzat szükségletét sokszorosan biztosítjuk. Van azután olyan helyi érzéstelenítő eljárásunk is, melyet közvetlenül a méhszáj körül alkalmazunk s ezáltal válik fájdalomtalanná a tágulás.

A szülési fájdalom természetéhez szerencsére még az is hozzátartozik, hogy az anyák igen gyorsan elfelejtik. Összefoglalva: a tökéletes szülési fájdalomcsillapításra még várnunk kell. Ne higgyék azonban a várandós anyák és a vajdók, hogy sok év után a szülés szíve már megkérgesedik, és elfálsultan nézi szenvedésüket. Nem! Mi nagyon is együtterünk velük, és a lehetőséghez képest mindent elkövetünk annak érdekében, hogy minél könnyebben, minél kevesebb fájdalommal hozhassák világra gyermeküket.

Dr. Zelenka Lajos
klinikai adjunktus,
a TIT egészségügyi szakosztályának tagja

Édes szülőfalum

És a távoli kis fa-vü jó embereket is-lu fia, aki apró em- mert meg ott, az berke korában vesz- nem feled. Bármily szőparipán lovagolt polcra emeli is a szülőfaluja poros ut-sorsa a zajos város-cáin az apró házi-kök között — felnött dol régi éveire, cse- azóta: mérnök lett, des falujára, s na- építész, orvos, köz- gyot dobban a szol- gazdász, erdész, ge- ve arra a gondol- lógus, vagy másfaj- ra: Hátha segit- hetek rajta! Oh, a kis köz- dajkált Oh, amely bennünket egykoron, mily elevenen él em-

RÉGEBBEN nem volt egy- értelműen szabályozva, hogy ha a dolgozót baleset éri, a vállalat milyen kártérítési felelősséggel tartozik. Ezért gyakran sok keserves huza-vona és körülményes bírósági eljárás kellett ahhoz, hogy a dolgozó valamilyen kártalanítást kaphasson. Ezt a kérdést rendezte most a munkaügyi miniszter 2/1964. (IV. 3.) M. M. sz. (megje- lent a Magyar Közlöny 21. számában) rendelete, amely- let az Igazságügyminiszter- rümmel és a Szakszerveze- tek Országos Tanácsával egyetértésben hozott.

A rendelet kimondja: a vállalat a balesetet szenved- tet dolgozó, vagy halála esetén a hozzátartozók kár- alát megteríteni tartozik. Kár- alát az elmaradt jövedelmet és a ruházatban, használati tárgyakra ért rongálódások ellenértékét, valamint a fel- merült költségeket, s kiadá- sokat kell érteni. Elmaradt jövedelem általában az az összeg, amely betegség ese- tén a táppénz és a korábbi kereset, végleges munkakép- telenség, vagy munkaképessé- gesökkenés esetén a rokkantsági járadék és a bal- eset előtti jövedelem között mutatkozik. Kiszámításánál az elmaradt munkabért és a baleset előtt kapott egyéb rendszeres juttatásokat ves- zük figyelembe. Amennyiben azonban a dolgozónak a munkabéren kívül egyéb rendszeres jövedelme is volt, a vállalatnak ezt is meg kell térítenie. Tehát számításba veszenek a béralapból kapott minden juttatást, valamint a nyereségrészesedést, továbbá a munkabéren felül adott minden rendszeres pénz vagy egyéb természetbeni szolgál- tatást. Viszont nem kell meg- téríteni azokat a juttatáso- kat, amelyek csak munka- végzés esetén járnak, mint például munkaruha, védő- étel és ital. A munkabér összegének megállapításánál számításba jön az esetleg időközben bekövetkezett alap- bérváltozás, sőt a jövőbeli ilyen változás is, amellyel teljes bizonyossággal szá- molni lehet.

A kártérítési összegből töb- bek közt levonják a társa- dalombiztosítási szolgáltatást és azt a jövedelmet, amelyet a dolgozó megmaradt mun- kaerejével elérhet. Amennyiben a dolgozó egy hónapnál rövidebb időt töltött a vállalatnál, az átlag- kereset kiszámításánál a vele azonos munkakörű, szakkép- zettségi és gyakorlatú, ha ilyen nincs, a hasonló beos- zítású dolgozó átlagkeresetét veszik alapul.

A VÁLLALAT a dolgozó minden olyan indokolt költsé- geit is köteles megtéríteni, amelyek a baleset következményeinek elhárításához szükségesek, mint pl. a fel- javított élelmiszeri költség, az otthoni ápolással járó kiadá- si többlet, betegszállítás, a vele közös háztartásban élők beteglátozgatási költsége stb.

A balesetet szenvedett dol- gozó halála esetén hozzátar- tozó igényekkel az elhunyt fel, akinek eltartásáról az el- hunyt gondoskodott. A válla- lat a hozzátartozóknak az elvesztett tartás erejéig kár- térítést köteles fizetni, ezen- kívül minden egyéb jogos kiadást, mint pl. temetkezési költség, megtéríteni. Termé- szetesen a kártérítési összege a hozzátartozók ráutaltsága- nak mértékétől függ, s hávi járadékban is megállapít- ható.

A BALESETET szenvedet- tet köteles felhívni a válla- lat, hogy kárigényét jelentse be és etől számított harminc napon belül a kártérítési összeget kifizetni. Ugyanez az eset áll fenn halálos bal- eset esetén a hozzátartozók- kal szemben. Amennyiben a vállalat a dolgozó kárigényé- vel nem ért egyet, harminc napon belül tudomására kell hoznia. Ha a kárösszegben megegyezni nem tudnak, a dolgozó, illetve halála esetén hozzátartozója, panaszával a munkaügyi viták intézésére vonatkozó szabályok szerint járhat el (vállalati egyeztető bizottság, területi egyeztető bizottság, bíróság).

A rendeletet visszamenőleg az 1961. április elseje után bekövetkezett esetekre is alkalmazni kell, kivéve, ha a bíróság időközben jogerős határozatot hozott.

Dr. Hajdú Endre

Garázdákat ítélték el

Garázdaságban, tiltott ha- tárát lépés kísérletében és könnyű testi sértésben mondta ki a Szegedi Járás- bíróság bűnösnek Borbély János, Szeged, Ságváritelep, Apatini utca 3. sz. alatti la- kost, valamint garázdaság- ban Tóth Jenő, Szeged, Szondi György u. 44. sz. alatti lakost, Tavaly novem- berben Borbély János és Tóth Jenő a ságváritelepi Hattyú vendéglőben szóra- koztak, majd hazafelé me- net általuk ismeretlen sze- mélyeket megtámadtak, s bántalmazták. Tavaly de- cemberben határozta el Bor- bély János, hogy Jugoszlá- vián keresztül Olaszország- ba disszidál. A rőszkei ha- tárban fogták el. A Szegedi Járásbíróság Borbély Já- nos 10, Tóth Jenőt pedig 5 hónapi szabadságvesztésre ítélte. Az ítélet nem jogerős.

Garázdaság miatt ítélté el a Szegedi Járásbíróság Ma- gyar Mihály, Szeged, Sza-

badkai úti (vámház) lakost, valamint ifj. J. Ferenc fia- talkorút. Tavaly májusban a két fiatalembert Szegeden a MÁV művelődési otthoná- ban szórakozott, majd távo- sáskor kiderült, hogy Ma- gyar Mihály elvesztette ru- határi jegyét, s így a ruha- táros nem adta ki a kabát- ját. A két fiatalembert tá- vozott, s elhatározták, hogy megverik a ruhatárost. A sötétben összetévesztették, s így Kovács Szilvesztert bán- talmazták. Magyar Mihályt 5 hónapi, ifj. J. Ferencet pedig három hónapi felfüg- gesztett szabadságvesztésre ítélték. Az ítélet ifj. J. Fe- renc esetében jogerős.

Zűrzavar egy franciaországi állatkertben

Egy szenvedélyes állatba- rá — sokak szerint örült — végigjárta a franciaországi Lyon állatkertjének ketreceit, s egy-egy óvatlan pillanat- ban kinyitotta az ajtókat. Ily módon egész állatsereg- letet szabadított ki. A késői látogatók legnagyobb me- dőbűnésére rókák, majmok jelentek meg a sétányon, sőt egy zebra, egy bölény, egy ocelot, egy puma és egy barnamedve is szabadon kószált a parkban. A rendőrség azonnal lezáratta a kijárá- sokat, s a rövid szabadsá- got élvező vadakat vissza- terelte a rács mögé. Ellen- állást csak egy barnamedve tanúsított, amely megrésze- gülte a szabadságtól, meg- támadta a rendőröket és ápolókat. Kénytelenek voltak agyonlőni.